

Informácia o novele nariadenia vlády SR č. 83/2013 Z. z.

Dňa 24. novembra 2020 nadobudlo účinnosť nariadenie vlády SR č. 333/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády SR č. 83/2013 Z. z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou biologickým faktorom pri práci (ďalej „novela nariadenia vlády SR“).

Novelou nariadenia vlády SR sa do právneho poriadku Slovenskej republiky prebrali dve smernice Komisie (EÚ), a to smernica Komisie (EÚ) 2019/1833 z 24. októbra 2019, ktorou sa menia prílohy I, III, V a VI k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/54/ES, pokiaľ ide o výlučne technické úpravy v platnom znení a smernica Komisie (EÚ) 2020/739 z 3. júna 2020, ktorou sa mení príloha III k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/54/ES, pokiaľ ide o zaradenie vírusu SARS-CoV-2 do zoznamu biologických činiteľov, o ktorých sa vie, že spôsobujú infekciu u ľudí, a ktorou sa mení smernica Komisie (EÚ) 2019/1833.

Predmetom novely nariadenia vlády SR sú zmeny a doplnenia v prílohách č. 1, 2, 5 a 6, ktoré zohľadňujú najnovší stav vedomostí a vedecký vývoj v oblasti biologických faktorov.

V súvislosti s celosvetovou zdravotnou pandémiou boli do prílohy č. 2 medzi koronavírusy (čel'ad' *Coronaviridae*) doplnené koronavírusy spôsobujúce ťažký akútny respiračný syndróm, a to vírus SARS, vírus MERS a vírus SARS-CoV-2, ktorý spôsobuje v súčasnosti šírenie nového ochorenia COVID-19. Vírus SARS-CoV-2 bol na základe najnovších vedeckých dôkazov a dostupných klinických údajov klasifikovaný na základe miery rizika nákazy ako ľudský patogén v 3. skupine biologických faktorov.

Novelou nariadenia vlády SR boli doplnené aj podmienky na výkon laboratórnej diagnostiky vírusu SARS-CoV-2, ktorá zahŕňa rozmnožovanie vírusu; v tom prípade sa má vykonávať v uzavretom laboratóriu s podtlakom s úrovňou ochrany 3. stupňa. Ak sa laboratórna diagnostika vírusu SARS-CoV-2, vykonáva bez rozmnožovania vírusu, môže sa vykonávať v zariadení s použitím postupov zodpovedajúcich aspoň úrovni ochrany 2. stupňa.

Iné koronavírusy, o ktorých je známe, že sú patogénne, sú klasifikované na základe miery rizika infekcie do 2. skupiny biologických faktorov.

Na základe najnovších poznatkov boli upravené aj ochranné opatrenia a úrovne ochrany v zdravotníckych zariadeniach, zariadeniach veterinárnej starostlivosti, laboratóriách a miestnostiach pre pokusné zvieratá uvedené v prílohe č. 5 a pre priemyselné procesy uvedené v prílohe č. 6 nariadenia vlády SR.

Súhrn zmien v novele nariadenia vlády SR č. 83/2013 Z. z.

- Aktualizuje sa zoznam biologických faktorov (baktérií, vírusov, priónov, húb a parazitov) klasifikovaných do skupín 2, 3 a 4 podľa úrovne miery rizika infekcie u ľudí a podľa závažnosti zdravotných účinkov, a to na základe najnovšieho stavu vedomostí a vedeckého vývoja v tejto oblasti (príloha č. 2).
- Vírusy sú v zozname novo rozdelené do skupín podľa radu (O), čel'ade (F) a rodu (G).
- Medzi koronavírusy boli doplnené vírusy spôsobujúce ťažký akútny respiračný syndróm, a to vírus SARS, vírus MERS a vírus SARS-CoV-2, ktorý spôsobuje v súčasnosti šírenie nového ochorenia COVID-19. Tieto vírusy sú klasifikované na základe miery rizika infekcie do 3. skupiny biologických faktorov.
- Doplnené sú podmienky na výkon laboratórnej diagnostiky, ktorá zahŕňa rozmnožovanie vírusu SARS-CoV-2 (v uzavretom laboratóriu s podtlakom s úrovňou ochrany 3. stupňa) a podmienky na výkon laboratórnej diagnostiky, ktorá sa vykonáva bez rozmnožovania vírusu SARS-CoV-2 (v zariadení s použitím postupov na úrovni ochrany 2. stupňa).

- Osobitne je uvedený zoznam a klasifikácia priónov, ktoré môžu spôsobiť prenosné ochorenie u ľudí.
- Pri konkrétnych biologických faktoroch je v zozname uvedené upozornenie na ich možné alergické účinky (A), produkciu toxínu (T) a na dostupnosť účinnej očkovacej látky (V), ktorá je zaregistrovaná v EÚ.
- Aktualizujú sa ochranné opatrenia na ochranu zdravia zamestnancov pri práci s biologickými faktormi na pracoviskách podľa klasifikácie, resp. stupňa nebezpečnosti biologického faktora (špecifické požiadavky na pracovisko, jeho vybavenie, požiadavky na povrchy a pracovné plochy a systém práce za účelom minimalizovania zdravotného rizika zamestnancov pri práci)
  - v zdravotníckych zariadeniach, zariadeniach veterinárnej starostlivosti, laboratóriách a v miestnostiach pre pokusné zvieratá,
  - pre priemyselné procesy.
- Vypustila sa povinnosť zamestnávateľa predkladať prevádzkový poriadok pre pracovné činnosti s biologickými faktormi na posúdeniu príslušnému orgánu verejného zdravotníctva (je to zosúladenie so zmenami v posudkovej činnosti orgánov verejného zdravotníctva, vyplývajúcimi zo zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 198/2020 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 21. júla 2020, ako súčasť opatrení na zlepšenie podnikateľského prostredia, v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19).

S klasifikáciou vírusu SARS-CoV-2 na základe miery rizika nákazy ako ľudskeho patogénu v 3. skupine biologických faktorov súvisí kategorizácia prác zamestnancov, ktorí sú pri výkone svojej práce exponovaní tomuto vírusu.

Kritériá pre kategorizáciu prác pri expozícii biologickým faktorom sú upravené v bode L. prílohy č. 1 vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z. z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií v znení neskorších predpisov.

L. Biologické faktory	
Kategória	Charakteristika prác
3.	Práce, pri ktorých je expozícia biologickým faktorom skupiny 3, ak sa nimi spôsobené infekcie za bežných podmienok šíria vzduchom, a pri ktorých je účinná profylaxia alebo liečba; podmienky a spôsob vykonávania práce predstavujú pre zamestnanca zvýšené riziko.

Medzi profesie, ktoré vykonávajú trvalú a systematickú prácu s expozíciou vírusu SARS-CoV-2, ktorú orgán verejného zdravotníctva na základe návrhu zamestnávateľa zaradí **do kategórie 3**, budú patriť najmä

- zdravotnícki pracovníci poskytovateľov ústavnej zdravotnej starostlivosti, ktorí vykonávajú činnosť pri vyšetrovaní a ošetrovaní pacientov s ochorením COVID-19 v červenej zóne nemocnice (infektologické alebo iné lôžkové pracovisko určené pre hospitalizáciu osôb s ochorením COVID-19),
- zdravotnícki pracovníci záchranej zdravotnej služby, ktorí zabezpečujú transport pacientov s ochorením COVID-19 do zdravotníckeho zariadenia,

- pracovníci laboratórií, ktorí vykonávajú laboratórnú diagnostiku vírusu SARS-CoV-2, ktorá zahŕňa rozmnožovanie vírusu.

Rozhodnutie o zaradení práce do kategórie 3 môže orgán verejného zdravotníctva časovo ohraničiť na obdobie vyhlásenej mimoriadnej epidemiologickej situácie súvisiacej s pandémiou.

Profesie, pri ktorých je expozícia vírusu SARS-CoV-2 iba sporadická alebo nepravidelná, sa do kategórie 3 nezaraďujú.

Bratislava, 04.12.2020